

MAQSUD SHAYXZODA ASARLARI ORQALI YOSHLARNI VATANGA MUHABBAT RUHIDA TARBIYALASH

Eshpo‘latov Behzod Nodir o‘g‘li

Toshkent davlat transport universiteti talabasi

Annotatsiya: *Ushbu maqolada Respublika oliy ta'lim tizimida yoshlar tarbiyasi muammolari muhokama qilinadi shoir Maqsud Shayxzoda ijodida ilgari surilgan g'oyalar bilan bog'liq. Muallifning fikricha, Oliy o'quv yurtlarida yoshlarga ta'lim berishdan ko'zlangan asosiy maqsad ularni ta'lim orqali tarbiyalashdan iborat qayta ishlash va ularni ma'naviy yetuk mutaxassis etib tayyorlash. Muallifning yozishicha, Maqsud asarlari Lirik falsafa va vatanparvarlik ruhida yozilgan "Shayxzoda" asari yoshlarni g'arb tarbiyasida alohida o'rin tutadi. Vatanga muhabbat ruhi va pirovardida ma'naviy barkamol insonlarni tarbiyalashda.*

Annotation: *This article discusses the problems of youth education in the higher education system of the Republic in connection with the ideas put forward in the work of the poet Maksud Sheikhzade. According to the author, the main goal of educating young people in higher educational institutions is to educate them through the educational process and prepare them to become spiritually mature specialists. According to the author, the works of Maksud Sheikhzade, written in the spirit of lyrical philosophy and patriotism, play a special role in educating young people in the spirit of love for the Motherland and, ultimately, in educating spiritually developed people.*

Kalit so'zlar: *Maqsud Shayxzoda, Vatanparvarlik, yoshlar tarbiyasi, milliy g'urur, tarixiy xotira, adabiyot, fidoyilik, oliy ta'lim, mustaqillik, Jaloliddin Manguberdi, Mirzo Ulug'bek, vatan muhabbati.*

Keywords: *Maqsud Shayxzoda, Patriotism, Youth Education, National Pride, Historical Memory, Literature, Selflessness, Higher Education, Independence, Jaloliddin Manguberdi, Mirzo Ulug‘bek, Love for the Homeland.*

Bugungi kundagi ta‘lim taraqqiyotining hozirgi bosqichida yoshlarni tarbiyalash jarayonining muhim vazifalaridan biri talabada vatanga muhabbat tuyg‘usini shakllantirish va rivojlantirishdir, chunki busiz kelgusida yuqori malakali mutaxassisni chinakam barkamol shaxs qilib tarbiyalash haqida gapirish mumkin emas. Amaliyot tajribasi shuni ko‘rsatadiki, Vatanga muhabbat tuyg‘usini avloddan-avlodga yetkazish inson hayoti davomida amalga oshiriladi. O‘zbekiston Prezidenti Shavkat Mirziyoev o‘z chiqishida ta’kidlaganidek“ Xalqimiz shuni yaxshi bilishi kerak: oldimizda uzoq va mashaqqatli yo‘l turibdi. Barchamiz jipslashib, tinimsiz o‘qib-o‘rgansak, ishimizni mukammal va unumli bajarsak, zamonaviy bilimlarni egallab, o‘zimizni ayamasdan oldinga intilsak, albatta, hayotimiz va jamiyatimiz

O‘zgaradi”. Yo‘qotilgan an‘analarni jonlantirish, har bir etnik guruh madaniyatining o‘zligini anglash zamonamizning ustuvor vazifalaridir. Davlat yosh avlodda bag‘rikenglik va o‘zaro hurmatni mustahkamlashga intiladi. Har qanday davlatning ustuvor vazifasi vatanparvarlik tarbiyasidir tarbiyasi, zamonaviy tarbiya, Vatan, she‘riyat, maqsadlar, an‘analar, yoshlar, ma‘naviy shaxs. Yoshlarni vatanparvarlik ruhida tarbiyalash har qanday jamiyatning taraqqiyoti va mustahkamligida muhim ahamiyatga ega. Ayniqsa, oliy ta‘lim tizimida bu jarayonga alohida e‘tibor qaratilishi zarur. Adabiyot esa bu borada eng samarali tarbiya vositalaridan biri hisoblanadi. Maqsud Shayxzoda ijodi aynan milliy g‘urur, tarixiy xotira, Vatanga muhabbat va xalq taqdiri kabi mavzularni o‘zida mujassam etgani bilan ajralib turadi. Uning “Jaloliddin Manguberdi”, “Mirzo Ulug‘bek” kabi asarlari yoshlar qalbida fidoyilik, milliy iftixor va yurtga sadoqat tuyg‘ularini uyg‘otishga xizmat qiladi. Ushbu maqolada Maqsud

Shayxzodaning ijodi orqali yoshlarni vatanparvarlik ruhida tarbiyalash masalasi tahlil qilinadi.

Maqsud Shayxzoda ijodi o'zbek adabiyotida milliy ong va tarixiy xotirani shakllantirishda katta o'rin tutadi. Uning asarlari quyidagi jihatlari bilan yoshlar tarbiyasida muhim rol o'ynaydi:

Vatanga muhabbat va sadoqatni shakllantirish

- Shayxzoda qahramonlari o'z yurtining mustaqilligi va ravnaqi yo'lida fidokorona kurash olib boradi.
- “Jaloliddin Manguberdi” tragediyasida bosh qahramonning jasorati va Vatan oldidagi burchiga sadoqati yoshlar uchun ibrat namunasi bo'lib xizmat qiladi.
- Talabalar asar orqali o'z Vatanining kelajagi uchun mas'uliyat hissini anglaydi.

Milliy g'urur va tarixiy xotirani mustahkamlash

- Shayxzodaning tarixiy asarlari yoshlarning milliy o'zlikni anglashiga yordam beradi.
- “Mirzo Ulug'bek” dramasi orqali talabalar buyuk ajdodlarimizning ilm-fan rivojiga qo'shgan hissasini bilib oladilar.
- Yosh avlod o'z tarixidan ilhom olib, millat rivojiga o'z hissasini qo'shishga intiladi.

Fidoyilik va adolatparvarlik tuyg'ularini shakllantirish

- Shayxzoda qahramonlari o'z shaxsiy manfaatlaridan voz kechib, xalq va millat manfaatini birinchi o'ringa qo'yadi.

– Talabalar asarlar orqali jamiyat oldidagi mas’uliyatni anglaydi va kelajakda adolatli va vatanparvar yetakchilarga aylanishi mumkin.

Ijodiy tafakkurni rivojlantirish

– Yoshlar Shayxzoda asarlarining badiiy tahlili orqali fikrlash qobiliyatini rivojlantiradi.

– Asarlardagi tarixiy voqealarga nisbatan o‘z munosabatini shakllantirishga o‘rganadi.

– Mustaqil fikrlash orqali ular kelajakda mamlakatning ijtimoiy va madaniy taraqqiyotiga hissa qo‘shishga tayyorlanadi.

Xulosa

Maqsud Shayxzoda o‘z asarlarida, ayniqsa, o‘zbek xalqining buyuk tarixiy shaxslarini, ular tomonidan erishilgan yutuqlarni yoritgan. “Mirzo Ulug‘bek” asarida buyuk astronom va hukmdor Mirzo Ulug‘bekning ilm-fan sohasidagi kashfiyotlari, uning zamonaviy ilm-fan rivojiga qo‘shgan hissasi haqida so‘z yuritiladi. “Jaloliddin Manguberdi” asarida esa o‘zbek xalqining o‘z Vatanini himoya qilishdagi fidoyiligi va jasorati tasvirlanadi. Shayxzodaning asarlari, shuningdek, yoshlarni adolatli va oliyjanob insonlar qilib tarbiyalashga xizmat qiladi. Uning asarlarini o‘rganish talabalarda faqat tarixiy bilimlarni emas, balki ma’naviy-axloqiy fazilatlarini ham shakllantiradi. Agar yana qo‘shimcha ma’lumot kerak bo‘lsa yoki boshqa biror jihatni batafsil tushuntirishni istasangiz, bimalol so‘rashingiz mumkin! Maqsud Shayxzoda ijodi yosh avlodni Vatanga sadoqat ruhida tarbiyalashda muhim manba hisoblanadi. Uning tarixiy-dramatik asarlari yoshlarni milliy g‘urur, Vatanga muhabbat, adolat va fidoyilik tuyg‘ulariga yo‘g‘rilgan shaxs sifatida shakllantirishga xizmat qiladi. Shu bois, oliy ta’lim tizimida Shayxzoda ijodini chuqur o‘rganish va talabalarga uning g‘oyaviy-estetik

mohiyatini tushuntirish Vatanparvar avlodni yetishtirishda muhim omil bo'lib xizmat qiladi.

Adabiyotlar:

- 1.Shayxzoda, M. (1974). Jaloliddin Manguberdi. Toshkent: O'zbekiston Nashriyoti.
- 2.Shayxzoda, M. (1980). Mirzo Ulug'bek. Toshkent: O'zbekiston Nashriyoti.
- 3.Shayxzoda, M. (1977). Ulug'bekning Orzusi. Toshkent: O'zbekiston Nashriyoti.
- 4.Shayxzoda, M. (1985). Yuksak Ruh. Toshkent: O'zbekiston Nashriyoti.